

Брюксел, 29 ноември 2024 г.
(OR. en)

16283/24

LIMITE

JUSTCIV 211
ECOFIN 1445
COMPET 1168
JAI 1767
CODEC 2238

Междуинституционално досие:
2022/0408(COD)

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
№ док. Ком.:	15896/22 + ADD 1 + ADD 2 + ADD 3 + ADD 4
Относно:	Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета за хармонизиране на някои аспекти на правото в областта на несъстоятелността – Частичен общ подход

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1. На 7 декември 2022 г. Комисията представи на Съвета и на Европейския парламент предложение за директива за хармонизиране на някои аспекти на правото в областта на несъстоятелността¹. Предложението за директива е една от инициативите, включени в плана за действие за съюз на капиталовите пазари (СКП) от 2020 г. То има за цел да се насърчат трансграничните инвестиции в рамките на единния пазар чрез целенасочена хармонизация на производствата по несъстоятелност.
2. Проектът за директива се основава на член 114 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) (обикновена законодателна процедура).

¹ 15896/22.

3. Европейският надзорен орган по защита на данните прие становището си по предложената директива на 6 февруари 2023 г.²
4. Европейският икономически и социален комитет прие становището си по предложената директива на 24 март 2023 г.³
5. В Европейския парламент за водеща комисия беше определена комисията по правни въпроси (JURI). Емил Радев (ЕНП, България) беше определен за докладчик.
6. Настоящото предложение е ключов елемент от по-общите усилия на ЕС за укрепване на СКП. В изявлението от срещата на върха на държавите от еврозоната от 22 март 2024 г. беше изтъкната необходимостта от „бързото приключване на оставащата законодателна работа по плана за действие за съюза на капиталовите пазари от 2020 г.“ Освен това през април 2024 г. Европейският съвет допълнително подчерта спешната необходимост от постигане на напредък в законодателната работа по всички набелязани мерки, необходими за създаването на интегрирани европейски капиталови пазари.
7. В отговор на тези призови на 22 май 2024 г. белгийското председателство организира ориентационен дебат в Корепер, чиято цел беше да се намерят начини за привеждане на напредъка на техническо равнище в съответствие с амбициите на най-високо политическо равнище. Въпреки че имаше широка подкрепа за ускоряване на работата по предложението относно несъстоятелността, държавите членки подчертаха, че е важно да се запази неговото качество. Държавите членки приветстваха увеличаването на броя на заседанията, посветени на директивата, и подчертаха, че тя следва да бъде подробно анализирана и обсъдена, така че резултатът от преговорите да отговори по подходящ начин на нуждите на СКП. На заседанието на Съвета по правосъдие и вътрешни работи през юни 2024 г. белгийското председателство представи актуална информация за постигнатия напредък.

² 6147/23.

³ 7856/23.

II. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА КОМПРОМИСНИЯ ТЕКСТ НА ПРЕДСЕДАТЕЛСТВОТО

8. В Съвета предложението се разглежда от Работната група по гражданскоправни въпроси (Несъстоятелност) (по-нататък „работна група „Несъстоятелност“).
9. Първото разглеждане на предложението започна на 7 март 2023 г. и беше проведено в рамките на дванадесет последователни заседания на работна група „Несъстоятелност“ по време на шведското, испанското и белгийското председателство. По време на белгийското председателство беше представено първо компромисно предложение относно някои дялове на предложението — дялове I–V и VII.
10. В съответствие с високия политически приоритет, определен за предложената директива, унгарското председателство реши да съсредоточи усилията си върху набор от основни дялове, за да реализира по-осезаем напредък и да постигне споразумение по част от предложението до края на шестмесечния си мандат.
11. Компромисният текст включва дялове II, III, V, VIII, както и свързаните с тях разпоредби в дял I. Следователно дялове IV, VI, VII и IX, заедно с разпоредбите в дял I, свързани с тях, са изключени от частичния общ подход. Освен това частичният общ подход не включва никакви препратки към тези дялове. Разпоредбите, обхванати от частичния общ подход, могат да бъдат адаптирани по-късно, ако това се счита за необходимо с оглед на преговорите по дялове IV, VI, VII и IX.
12. Въз основа на напредъка, постигнат по време на белгийското председателство, унгарското председателство представи няколко компромисни предложения по посочените по-горе дялове на пет заседания на работната група и на две заседания на съветниците по ПВР.
13. С всеки преработен проект унгарското председателство се стремеше да рационализира текста, да изясни задълженията на държавите членки и да гарантира, че предложението отразява по-добре особеностите на националните закони в областта на несъстоятелността и други национални закони, свързани с директивата. Председателството се постара също така да изясни естеството на настоящата директива за минимална хармонизация и последиците от това за държавите членки по отношение на възможността те да приемат мерки, които надхвърлят защитата, предвидена в директивата.

14. Основните аспекти на компромисния текст са изложени по-долу:

а) Дял I (Общи разпоредби):

- Компромисното предложение включва само разпоредбите в дял I, които са свързани с дялове II, III, V и VIII. Следователно приложното поле на директивата е определено само във връзка с тези дялове.
- Определенията в член 2, параграф 1, по-специално тези за „правно действие“ и „страна, тясно свързана с длъжника“, бяха уточнени и допълнително пояснени в съображенията; освен това в член 2, параграф 2 се уточнява, че понятията „несъстоятелност“ и „директори“ са оставени на националното право.
- Член 1а относно спешните мерки е включен в частичния общ подход; мястото му в текста и точната формулировка обаче все още предстои да бъдат обсъдени на по-късен етап.
- В член 3а се пояснява как естеството на настоящата директива за минимална хармонизация се изразява в различните разпоредби на директивата: за дялове II и V това означава, че държавите членки могат да въведат мерки, които осигуряват засилена защита на кредиторите, докато за дял III това означава, че държавите членки могат допълнително да улеснят достъпа на синдиците до информацията, необходима за проследяването на активите.

б) Дял II (Отменителни искиове):

- На техническо равнище, както и по време на ориентационния дебат, проведен на заседанието на Съвета по ГВР на 20 октомври 2023 г., държавите членки като цяло призоваха за по-голяма гъвкавост при хармонизирането на разпоредбите относно отменителните искиове.
- В резултат на това компромисният текст на дял II включва много технически и езикови промени, насочени към подобряване на яснотата на разпоредбите и премахване на ненужните подробности.

в) Дял III (Проследяване на активи, принадлежащи към масата на несъстоятелността)

- Основните опасения, изразени от държавите членки, бяха свързани с факта, че в текста на дял III не са взети предвид особеностите на държавите членки по отношение на ролята на съдилищата и синдиците при достъпа и търсенето на информация, необходима за проследяване на активите, принадлежащи към масата на несъстоятелността.
- Поради това компромисният текст предоставя на държавите членки гъвкавост да определят съдилища или административни органи за достъп и търсене в националните регистри на банковите сметки.
- Освен това в съображенията се пояснява, че държавите членки могат да предоставят пряк достъп на синдиците до информацията, съдържаща се в съществуващите национални регистри и бази данни, изброени в приложението към предложението.
- Други опасения бяха свързани с гарантирането на защитата на данните, които трябва да бъдат търсени, особено в трансграничен контекст. В текста, наред с другите гаранции, се подчертава, че достъпът до информация за банковите сметки чрез системата за взаимосвързаност на регистрите на банковите сметки следва да се упражнява в съответствие с правото на Съюза и националното право, както и с националните процедури за защита на личните данни.

г) Дял V (Задължение на директорите):

- Някои държави членки бяха особено загрижени, че поради особеностите на техните национални закони в областта на несъстоятелността въвеждането на задължение за директорите да подават искане за образуване на производство по несъстоятелност потенциално би могло да доведе до вълна от преждевременно производство по несъстоятелност.
- Следователно в член 36а компромисният текст предвижда основание за спиране на изпълнението на задължението на директорите за подаване на искане за образуване на производство по несъстоятелност в случаите, когато директорите вземат мерки, чието предназначение е да се избегнат вреди за кредиторите на дружеството в несъстоятелност и да се гарантира равнище на защита на кредиторите на несъстоятелността, което е равностойно на защитата, осигурена от задължението за подаване на искане за образуване на производство по несъстоятелност.
- Освен това новият текст дава възможност на директорите да изпълнят задължението си за подаване на искане за образуване на производство по несъстоятелност, като информират обществеността за несъстоятелността на дружеството чрез уведомление в публичен регистър.

д) Дял VIII (Мерки за повишаване на прозрачността на националното законодателство в областта на несъстоятелността):

- Председателството рационализира текста и изясни връзките със задълженията за прозрачност, определени в Регламент (ЕС) 2015/848 относно производството по несъстоятелност.

15. Председателството изготви окончателно компромисно предложение на 27 ноември 2024 г. и го представи за неформална консултация. Повечето делегации подкрепят предложения от председателството текст. Председателството е на мнение, че текстът вече може да бъде представен на Комитета на постоянните представители и на Съвета за постигане на частичен общ подход.

III. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

16. Във връзка с това Комитетът на постоянните представители се приканва:

- да потвърди съгласието по текста на частичния общ подход, изложен в приложението към настоящата бележка, и
 - да препоръча на Съвета да постигне частичен общ подход по този текст.
-

2022/0408 (COD)

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за хармонизиране на някои аспекти на правото в областта на несъстоятелността

(Текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет⁴,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите⁵,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

⁴ ОВ С [...], [...], стр. [...].

⁵ ОВ С [...], [...], стр. [...].

като имат предвид, че:

- (1) Целта на настоящата директива е да се подпомогне доброто функциониране на вътрешния пазар и да се премахнат пречките за упражняването на основни свободи, като свободното движение на капитали и свободата на установяване, които произтичат от различията между националните законодателства и процедурите в областта на несъстоятелността.
- (2) Големите различия в материалното право в областта на несъстоятелността, признати с Регламент (ЕС) 2015/848 на Европейския парламент и на Съвета⁶, създават пречки пред вътрешния пазар чрез намаляване на привлекателността на трансграничните инвестиции, като по този начин оказват въздействие върху трансграничното движение на капитали в рамките на Съюза и към трети държави и от тях.
- (3) Производствата по несъстоятелност осигуряват организирана ликвидация или реструктуриране на дружествата или предприемачите, изпитващи финансови и икономически затруднения. Тези производства са от ключово значение за финансовите инвестиции, тъй като определят окончателната възстановима стойност на тези инвестиции. Различаващите се правила между държавите членки допринесоха за увеличаване на правната несигурност и непредвидимостта по отношение на **результатите от** производствата по несъстоятелност [...], като по този начин създадоха пречки, особено за трансграничните инвестиции **в рамките на** вътрешния пазар. Големите различия във възстановимата стойност и във времето, необходимо за приключване на производствата по несъстоятелност, в рамките на Съюза оказват отрицателно въздействие върху предвидимостта на разходите за кредиторите и инвеститорите, намиращи се в трансгранични ситуации в рамките на вътрешния пазар.
- (4) Интегрирането на вътрешния пазар в сферата на законодателството относно несъстоятелността, към което се стреми настоящата директива, е ключов инструмент за по-ефективно функциониране на капиталовите пазари в Европейския съюз, включително по-добър достъп до корпоративно финансиране. Поради това е необходимо да се определят минимални изисквания в целеви области на националните производства по несъстоятелност, които области оказват значително въздействие върху ефективността и продължителността на тези производства, особено върху трансграничните производства по несъстоятелност.

⁶ Регламент (ЕС) 2015/848 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. относно производството по несъстоятелност (ОВ L 141, 5.6.2015 г., стр. 19).

- (5) За да се защити стойността на масата на несъстоятелността за кредиторите, националното законодателство в областта на несъстоятелността следва да включва ефективни правила [...] относно **отменителните иски** във връзка с правни действия, **включително правни сделки**, които причиняват вреда на кредиторите и са извършени преди образуването на производство по несъстоятелност [...].

Определянето дали дадено правно действие причинява вреда на кредиторите на несъстоятелността трябва да се извършва в контекста на националните правила относно несъстоятелността, по-специално относно определянето на масата на несъстоятелността и на участващите кредитори. Това е от особено значение, когато определени права не са част от масата на несъстоятелността съгласно националното право, а се отнасят[...] до личната сфера на длъжника, например правото на сключване или прекратяване на брак или осиновяване на дете.

Приемането или отхвърлянето на наследство не следва да бъде предмет на правилата за отмяна съгласно настоящата директива. Тъй като настоящата директива установява минимални правила, държавите членки следва да могат да запазят или да приемат разпоредби, които са по-благоприятни за кредиторите на несъстоятелността. По-специално държавите членки следва да могат да предвидят по-дълги ретроспективни периоди, да удължават списъка на лицата, считани за страни, тясно свързани с длъжника, или да разширяват обхвата на правните действия, които могат да бъдат предмет на отменителни иски.

Държавите членки следва също така да могат да предвидят презумпции или изисквания, които облекчават тежестта на доказване в полза на страната, която твърди, че правното действие е унищожено или неприложимо.

(5a) Като се има предвид, че отменителните искиове имат за цел [...] да отстранят [...] неблагоприятните последици **от дадено правно действие** [...] за масата на **несъстоятелността** [...], е целесъобразно [...] **да се счита, че вредата** [...] **е настъпила** [...] при извършването на правното действие, [...] **а не при** предприемането на действие за изпълнение. [...] **Правното действие следва да се счита за извършено, когато** породи правните си последици в съответствие с националното право. Когато съгласно националното право правните последици на дадено правно действие зависят от вписването на правното действие в публичен регистър, тъй като датата на вписването в публичен регистър е извън контрола на длъжника или на страните по съответното правно действие, е препоръчително правното действие да се счита за извършено веднага след като бъдат изпълнени всички останали изисквания за неговата действителност. [...]

- (6) [...] Правните действия, които могат да бъдат оспорени съгласно правилата за отменителните иски, следва да бъдат [...] **тълкувани в широк смисъл**, за да обхващат всяко [...] **съзнателно** поведение с правни последици [...], **което причинява вреда на кредиторите на несъстоятелността, без значение дали правните последици или причинените вреди са били преднамерени от страна на лицето с въпросното поведение, включително ако няма измамна цел, независимо от разпоредбите в други области на правото. Действия, при които лицето с въпросното поведение не действа съзнателно или по какъвто и да е друг начин в съответствие със свободната си воля, не се считат за правни действия. [...]**
- Държавите членки следва да могат да предвидят, че правните действия [...] могат да включват и бездействията, тъй като няма съществено значение [...] **дали** кредиторите претърпяват вреда вследствие на активно или пасивно поведение на съответната страна. [...] **Аналогично**, правилата за отмяна не следва да се ограничават до правните действия, извършвани от длъжника, а следва да включват и правните действия, извършвани от контрагента **на длъжника** или от трето лице. [...]

- (7) За да се защитят основателните очаквания на контрагента на длъжника, всяка намеса в действителността или изпълнимостта на правно действие следва да бъде пропорционална на обстоятелствата, при които е извършено това действие. Тези обстоятелства [...] **могат** да включват намерението на длъжника, знанието на контрагента или [...] времето, **изтекло** между извършването на правното действие и започването на производството по несъстоятелност. Поради това е необходимо да се прави разграничение между различни конкретни отменителни основания, които се основават на общи и типични фактически модели и които следва да допълват общите предпоставки за отменителните искове. Всяка намеса следва също така да зачита основните права, залегнали в Хартата на основните права на Европейския съюз.
- (7а) **В случай на дължими плащания, извършени от длъжника, специфични обстоятелства могат да оправдаят тяхната нищожност, унищожаемост или неприложимост, като например конкретните знания на кредитора за положението на длъжника. По принцип отменителният иск следва да обхваща определен минимален период преди датата на подаване на искането за образуване на производство по несъстоятелност, а в държавите членки, в които производството по несъстоятелност може да бъде образувано и с решение на членовете на длъжника – преди датата на решението за започване на производство по несъстоятелност. По принцип нищожността, унищожаемостта или неприложимостта на дадено правно действие не следва да зависят от момента, в който съдът започва да разглежда искане за образуване на производство по несъстоятелност или да приеме решение съгласно националното право.**

- (8) В контекста на отменителните искове следва да се прави разграничение между правните действия, при които вземането на контрагента е било дължимо и изпълнимо и е било удовлетворено **или обезпечено** по надлежния начин („точно изпълнение[...]"“), и тези, при които изпълнението не е било изцяло в съответствие с вземането на кредитора („неточно изпълнение“). **В контекста на точното и неточното изпълнение, удовлетворяването и обезпечаването на вземането на контрагента следва да се тълкуват в широк смисъл, като се включват и действия като установяване на право на прихващане или предоставяне на привилегирован статут на кредиторите. Примерите за [...] неточно изпълнение** включват по-специално преждевременните плащания, удовлетворяването с необичайни средства за плащане, последващото обезпечаване на необезпечено до момента вземане, което не е било договорено в първоначалното споразумение за встъпване в дълг, предоставянето на извънредно право на прекратяване или други изменения, които не са предвидени в основния договор, отказа от правна защита, [...] възражения или признаването на спорни задължения. При неточно изпълнение може да се направи позоваване на отменителното основание за предпочтително удовлетворение само ако кредиторът по правното действие, което **е нищожно, унищожаемо или неприложимо**, знае [...] към момента на сделката, че длъжникът е неплатежоспособен.

- (9) Някои видове точно изпълнение, а именно правните действия, които се извършват пряко срещу справедливо възнаграждение в полза на [...] **активите на длъжника**, следва да бъдат изключени от обхвата на правните действия, които [...] **са нищожни, унищожяеми или неприложими**. Тези правни действия имат за цел да подпомогнат обичайната ежедневна дейност на предприятието на длъжника. **Такива [...] правни действия [...] следва да имат договорно основание и да изискват пряк обмен на взаимни престации [...].** Това изключение обаче не следва да обхваща отпускането на кредит. Освен това престацията и насрещната престация в тези правни действия следва да имат еднаква стойност. В същото време насрещната престация следва да е в полза на [...] **длъжника**, а не на трето лице. Това изключение следва да обхваща по-специално своевременното плащане на стоки, заплати или хонорари за услуги [...]; плащането в брой или с карта на стоки, необходими за ежедневната дейност на длъжника; доставката на стоки, продукти или услуги срещу незабавно плащане; създаване на право на обезпечение срещу отпускането на заема **или по време на продължаването на заема, ако това е необходимо в контекста на националните правила, за да се запази равностойността между престацията и насрещната престация**; своевременно плащане на публични такси срещу насрещна престация, [...] **напр. допускане до обществени места или институции [...]. Изплащането на** заплатите на служителите на длъжника може, в съответствие с националното право, да се счита за извършено пряко, ако е извършено в срок от три месеца от извършването на услугите от служителя, на когото се дължи възнаграждение.

- (10) Ново **финансиране** или междинно финансиране, предоставено по време на опит за реструктуриране, **в съответствие с изискванията на националното право**, включително в хода на превантивно производство по несъстоятелност съгласно дял II от Директива (ЕС) 2019/1023 на Европейския парламент и на Съвета⁷, следва да бъде защитено при последващи производства по несъстоятелност. [...]
- (10a) **Като инструмент за минимална хармонизация настоящата директива не се намесва в националните законодателства относно действителността на правни действия, които са предмет на правила за отмяна. Следователно държавите членки трябва да решат дали считат увреждащото правно действие *ipso iure* за нищожно, да го обявят за недействително или неприложимо или да изискат отмяната на правното действие от съда.**

⁷ Директива (ЕС) 2019/1023 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. за рамките за превантивно реструктуриране, за опрощаването на задължения и забраната за осъществяване на дейност, за мерките за повишаване на ефективността на производствата по реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения и за изменение на Директива (ЕС) 2017/1132 (Директива относно реструктурирането и несъстоятелността) (ОВ L 172, 26.6.2019 г., стр. 18).

- (11) Основната последица от **нищожността, унищожаемостта или неприложимостта** в рамките на отменително производство е задължението на страната, която извлича полза от правното действие, което [...] е [...] **нищожно, унищожавемо или неприложимо, да върне облагоите, получени в резултат на правното действие, на [...] масата на несъстоятелността. [...] Това следва да включва възнагражденията, когато е уместно, и лихвите в съответствие с приложимото [...] гражданско право и [...] може да се счита за изпълнено с връщането на престацията в натура или с плащането на паричната ѝ равностойност в съответствие с националното право. Следва да е възможно да се предявяват отменителни искиве срещу отделни правоприемници на длъжника, ако те са придобили актива, като са знаели обстоятелствата, на които се основават отменителните искиве.**
- (12) Страните, които са тясно свързани с длъжника, като например роднини, когато длъжникът е физическо лице, или участниците, изпълняващи решаваща роля по отношение на длъжник, който е правно образувание, обикновено имат информационно предимство, що се отнася до финансовото състояние на длъжника. За да бъдат предотвратени злоупотребите, следва да бъдат въведени допълнителни предпазни мерки. Следователно в контекста на отменителните искиве следва да се въведат правни презумпции относно познаването на обстоятелствата, на които се основават условията за отменителните искиве, когато другата страна, участваща в правното действие, което е [...] **нищожно, унищожавемо или неприложимо**, е страна, тясно свързана с длъжника. [...] Тези презумпции следва да бъдат оборими и да имат за цел да бъде обърната тежестта на доказване в полза на масата на несъстоятелността.

- (13) Подобряването [...] **на инструментите, които са на разположение на [...]** синдиците **за целите на** идентифицирането и проследяването на активи, принадлежащи към масата на несъстоятелността, **както и на активи, които са предмет на отменителни искове**, е от съществено значение [...] **за максимизирането [...]** на стойността на масата на несъстоятелността. При изпълнението на своите задължения синдиците [...] **могат [...]** да имат достъп до информация, съхранявана в публични регистри на данни, [...] **част от които са създадени съгласно [...]** правото на Съюза и **са свързани на** европейско равнище, като например системата за взаимно свързване на бизнес регистрите (BRIS) [...] **или** системата за свързване на регистрите по несъстоятелност (IRI) [...]. **Достъпът само до [...]** информация, която се съхранява в публични бази данни, обаче често пъти не е [...] **достатъчен за целите на** идентифицирането и проследяването на [...] активи, които съставляват или следва [...] **да съставляват [...]** **част от** масата на несъстоятелността. По-специално синдиците са изправени пред практически трудности, когато се опитват да получат достъп до регистри на активи [...], **намиращи се в държави членки, различни от държавата членка, в която те са били назначени.**
- (14) Поради това е необходимо да се въведат разпоредби, чрез които да се гарантира, че когато изпълняват задълженията си в производство по несъстоятелност, синдиците могат да имат пряк или косвен достъп до информацията, съхранявана в бази данни, които не са публично достъпни.

- (15) [...] **Незабавният** пряк достъп до [...] регистрите на банковите сметки [...] и [...] **електронните** системи за извличане на данни често е абсолютно необходим [...] **за** **максимизирането** [...] на стойността на масата на несъстоятелността. Поради това следва да бъдат въведени правила [...], **които да предвиждат** пряк достъп до информацията, съхранявана в [...] регистрите на банковите сметки [...] и **електронните** системи за извличане на данни [...], **за** определените съдилища **или** **органи** [...] на държавите членки. **За целите на проследяването и идентифицирането на активи, принадлежащи към масата на несъстоятелността, както и на активи, предмет на отменителни иски, може да е необходимо да се предостави достъп не само до информацията за банковите сметки на длъжника, но и до информацията за банковите сметки на трети страни, когато са налице основателни причини да се счита, че те са бенефициери на нищожни, унищожаеми или неприложими правни действия.** Когато държава членка предоставя достъп до информация за банкови сметки посредством централна електронна система за извличане на данни, тази държава членка следва да гарантира, че органът, обслужващ системата за извличане, предава на определените съдилища **или органи** резултатите от търсенето незабавно и без да прилага филтри.

- (16) За да се зачитат правото на защита на личните данни и правото на неприкосновеност на личния живот, пряк и незабавен достъп до [...] **регистрите на банковите сметки** [...] следва да се предоставя [...] на съдилищата [...] **или на административните органи**, които са определени за тази цел от държавите членки. Поради това на синдиците следва да бъде разрешен само косвен достъп до информацията, съхранявана в [...] **регистрите на банковите сметки**, като отправят искане до определените съдилища **или органи** в своята държава членка да осъществят достъп до **регистрите** и да извършат търсенията. **Държавите членки следва да могат да определят различни съдилища или органи за целите на достъпа до националните регистри на банковите сметки или електронните системи за извличане на данни на национално или транснационално равнище чрез системата за взаимосвързаност на регистрите на банковите сметки (система за взаимосвързаност на РБС).** Държавите членки следва също така да могат да предвидят, че условията за достъп и търсене на информация за банковите сметки следва да бъдат проверявани от съдилища или органи, различни от определените съдилища или органи съгласно настоящата директива. Достъп до информация следва да се предоставя само за всеки отделен случай, когато е приложимо за конкретно производство по несъстоятелност с цел установяване и проследяване на активи, принадлежащи към масата на несъстоятелността, както и на активи, които са предмет на отменителни иски. Въпреки това, в съответствие с естеството на настоящата директива за минимална хармонизация, държавите членки могат да приемат или запазят национални правила, които предвиждат за синдиците пряк достъп и търсене в техните национални регистри на банковите сметки и електронни системи за извличане на данни, със или без съдебно разрешение. Когато [...] на синдиците се предоставя такъв пряк достъп и право на търсене, държавите членки не следва да определят съдилища или органи за целите на достъпа и търсенето в техните национални регистри на банковите сметки или електронни системи за извличане на данни.

- (17) Директива (ЕС) [...] **2024/1640** [...] на Европейския парламент и на Съвета⁸ [...] предвижда, че централизираните автоматизирани механизми, **като централните регистри или централните електронни системи за извличане на данни**, са свързани помежду си чрез **системата за взаимосвързаност на РБС** [...], която ще бъде създадена и управлявана от Комисията. Като се има предвид нарастващото значение на делата за несъстоятелност с трансгранични последици и значението на съответната финансова информация за целите на максимизирането на стойността на масата на несъстоятелността при производства по несъстоятелност, определените [...] съдилища **или органи**, [...] следва да могат да имат **пряк** [...] достъп и да търсят в [...] **регистрите на банковите сметки и електронните системи за извличане на данни** на други държави членки чрез [...] **системата за взаимосвързаност на РБС** [...].
- Достъпът на съдилища или органи, определени съгласно настоящата директива, до информация за банковите сметки в трансграничен контекст чрез системата за взаимосвързаност на РБС се основава на взаимното доверие между държавите членки, произтичащо от зачитането от тяхна страна на основните права и на принципите, признати в член 6 от Договора за Европейския съюз (ДЕС) и в Хартата на основните права на Европейския съюз („Хартата“), както и на основните права и принципи, предвидени в международното право и международните споразумения, по които Съюзът или всички държави членки са страни, включително Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, и в конституциите на държавите членки, в съответното им приложно поле. Правомощието за достъп и търсене на информация за банковите сметки чрез системата за взаимосвързаност на РБС в настоящата директива следва да се упражнява в съответствие с правилата на Съюза и националните правила, както и с националните процесуални гаранции за защита на личните данни.**

⁸ ОВ

- (18) Всички лични данни, получени съгласно настоящата директива, следва [...] да се обработват **единствено** в съответствие с приложимите правила за защита на данните от определените съдилища **или органи** и синдиците **и** когато това е необходимо и пропорционално за целите на идентифицирането и проследяването на активи, принадлежащи към масата на несъстоятелността [...] в текущо производство по несъстоятелност.
- (19) Директива (ЕС) [...] **2024/1640** [...] ⁹ гарантира, че на лицата [...] **със** [...] законен интерес се предоставя достъп до информация за действителните собственици [...] в съответствие с правилата за защита на данните. [...] **За целите на проследяването на** активи в контекста на текущи производства по несъстоятелност, [...] на синдиците **следва да се предоставя своевременен достъп до конкретни категории информация за действителните собственици, съхранявана във взаимосвързаните централни регистри за действителните собственици.** [...]

⁹ [...]

- (20) За да се гарантира, че активите могат да бъдат [...] проследени **ефективно** в контекста на трансграничните производства по несъстоятелност, синдиците [...] следва да получат бърз достъп до **националните [...] регистри и бази данни**, [...] дори когато тези [...] регистри се намират в [...] държава членка, **различна от държавата членка, в която са били назначени синдиците**. Достъпът следва да се предоставя без участието на съд или орган в ролята на посредник, като се даде възможност на синдиците да комуникират пряко със субектите, които управляват или поддържат съответните национални регистри или бази данни. В съответствие с естеството на настоящата директива за минимална хармонизация държавите членки следва да могат да предвидят възможността синдиците да извършват директно търсене в наборите от данни, съдържащи се в такива регистри или бази данни. Условието за достъп, които се прилагат за чуждестранните синдици, не следва да бъдат по-обременяващи от тези, които се прилагат за местните синдици, **поради което държавите членки не могат да прилагат различни условия единствено въз основа на това, че заявителят е чуждестранен синдик**. Процедурните аспекти на получаването и удовлетворяването на исканията, подадени от местни или чуждестранни синдици, като например език на процедурата или проверка на условията за достъп, следва да се уреждат от правото на държавата членка, в която се намират регистрите и базите данни.
- (20а) За да се създаде ефективна и последователна система за събиране на задължения срещу активи на длъжниците, от съществено значение е да се попречи на длъжниците да укрият своите активи, включително чрез придобиването на **финансови инструменти, като например ценни книжа**. Различията между националните системи за сетълмент, както и различните видове и характеристики на финансовите инструменти, могат да породят затруднения при достъпа до записи и при идентифицирането на крайния действителен собственик на даден финансов инструмент. Поради това, независимо от вида на съществуващия регистър, база данни или друг източник на информация, който използва дадена държава членка, е необходимо държавите членки да разполагат с рамка за улесняване на проследяването и идентифицирането на собствениците на финансови инструменти, като направят тези национални регистри и бази данни достъпни по искане съгласно настоящата директива.

[...]

- (32) Директорите надзирават управлението на делата на дадено [...] **дружество** и имат най-добър поглед върху финансовото му състояние. Поради това директорите са сред първите, които осъзнават дали дадено [...] **дружество** се доближава до [...] несъстоятелността **или е изпаднало в несъстоятелност**. Късното подаване от директорите на искане за образуване на производство по несъстоятелност може да доведе до по-ниски възстановими стойности за кредиторите. Поради това държавите членки следва да въведат задължение за директорите да подават искане за образуване на производство по несъстоятелност в определен [...] срок. **В контекста на това задължение държавите членки могат да определят несъстоятелността по начин, който се различава от условията, които задействат образуването на производство по несъстоятелност. Когато дадена държава членка прилага повече от един праг за неплатежоспособност, тази държава членка следва да определи кой от тези прагове води до задължението за подаване на искане за образуване на производство по несъстоятелност. [...]** За целите на настоящата директива държавите членки следва също така да предвидят лицата, за които се прилагат задълженията на директорите, като вземат предвид разнообразието от отговорности, които определени лица или органи могат да имат по отношение на решенията, свързани с управлението на дружеството.
- (32а) Държавите членки следва да определят краен срок за задължението за подаване на искане за образуване на производство по несъстоятелност, който не е по-дълъг от три месеца, след като директорите са узнали или в който разумно се очаква да са знаели, че дружеството е неплатежоспособно. Ако дружеството възстанови платежоспособността си преди този краен срок, държавите членки следва да могат да предвидят, че започва да тече нов срок, ако дружеството впоследствие отново изпадне в несъстоятелност.

- (32в) От съществено значение е, когато дадено дружество изпадне в несъстоятелност, защитата на кредиторите на несъстоятелността да е основната отговорност на директорите. Тъй като тази защита може да бъде постигната по различни начини, държавите членки следва да могат да предвидят, че задължението за подаване на искане за образуване на производство по несъстоятелност може да бъде изпълнено посредством информиране на обществеността за несъстоятелността на дружеството чрез уведомление в публичен регистър, за да се гарантира, че кредиторите могат да поискат образуването на производство по несъстоятелност. Освен това държавите членки следва да могат също да преустановяват задължението на директорите да подават искане за образуване на производство по несъстоятелност, ако те вземат мерки, предназначени за осигуряване на защита на интересите на кредиторите на несъстоятелността на дружеството в несъстоятелност, при условие че тези мерки осигуряват ниво на защита на кредиторите на несъстоятелността, което е равностойно на защитата, осигурявана със задължението за подаване на искане за образуване на производство по несъстоятелност. Тези мерки могат да включват например предприемане на мерки от собствениците на дружеството за възстановяване на неговата платежоспособност.
- (33) За да се гарантира, че директорите не действат **срещу интересите на кредиторите** [...], като забавят подаването на искане за образуване на производство по несъстоятелност въпреки признаците за неплатежоспособност, държавите членки следва да въведат разпоредби, съгласно които директорите носят гражданска отговорност за нарушение на задължението за подаване на такова искане. В този случай директорите следва да обезщетяват кредиторите за [...] **всякакви** вреди [...], произтичащи от намаляването на възстановимата стойност на [...] **дружеството** в сравнение със ситуацията, в която искането е било подадено навреме. **Освен ако настоящата директива не предвижда специални правила, всички други аспекти на гражданската отговорност, като например изчисляването на обезщетението за вреди или тежестта на доказване, следва да се уреждат от националното право.** Държавите членки следва **също така** да могат да приемат или да запазят национални правила относно гражданската отговорност на директорите, свързани с подаването на искане за образуване на производство по несъстоятелност, които са по-строги от предвидените в настоящата директива.

(33a) Когато държавите членки позволяват на директорите да предприемат мерки за защита на интересите на кредиторите на несъстоятелността, различни от изпълнението на задължението за подаване на искане за образуване на производство по несъстоятелност, те следва също така да предвидят разпоредби, които гарантират, че директорите носят отговорност за всякакви вреди, причинени на кредиторите в резултат на намаляването на възстановимата стойност на дружеството в сравнение със случая, в който е било подадено искане за образуване на производство по несъстоятелност. В такъв случай кредиторите следва да бъдат поставени в позицията, в която щяха да бъдат, ако искането за образуване на производство по несъстоятелност е било подадено от директорите в рамките на срока, определен от държавите членки. Следва да е възможно държавите членки да предвидят, че директорите могат да бъдат освободени от такава отговорност, ако и доколкото те могат да докажат, въз основа на обективни обстоятелства и на информация, която може да бъде удостоверена към момента на предприемане на съответните мерки, че предприетите мерки пораждат [...] основателни очаквания, че вредите за кредиторите могат да бъдат избегнати по този начин и че така се осигурява ниво на защита на кредиторите на несъстоятелността, което е равностойно на защитата, осигурявана със задължението за подаване на искане за образуване на производство по несъстоятелност. В такива случаи следва да се прилага националното право относно поемането на тежестта за доказване.

[...]

(58) За да се гарантира по-голяма прозрачност на основните характеристики на **всички видове** национални производства по несъстоятелност и да се помогне по-специално на трансграничните кредитори да преценят какво ще се случи, ако инвестициите им бъдат замесени в производство по несъстоятелност, на инвеститорите и потенциалните инвеститори следва да бъде предоставен лесен достъп до тази информация в предварително определен, сравним и лесен за ползване формат. Държавите членки следва да изготвят и предоставят на обществеността стандартизиран основен информационен документ. Този документ ще бъде от [...] **значение** за потенциалните инвеститори, тъй като ще им позволи да разгледат набързо правилата за производство по несъстоятелност в дадена държава членка. Той следва да съдържа достатъчно обяснения, за да може читателят да разбере информацията в него, без да се налага да прибягва до други документи. Основният информационен документ следва да включва по-специално практическа информация относно **условията, които задействат образуването на производство** [...] по несъстоятелност, както и за действията, които трябва да се предприемат, за да се поиска образуване на производство по несъстоятелност или да се предяви вземане. Тъй като държавите членки вече са задължени да предоставят информация за националните правила относно производства по несъстоятелност съгласно Регламент (ЕС) 2015/848, е важно да се гарантира, че информацията, предоставена съгласно настоящата директива, е в съответствие с информацията, предоставена съгласно посочения регламент. За тази цел държавите членки следва да могат да предоставят информацията, изисквана съгласно настоящата директива, чрез Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела, създадена с Решение 2001/470/ЕО на Съвета¹⁰,

[...]

¹⁰ Решение 2001/470/ЕО на Съвета от 28 май 2001 г. за създаване на Европейска съдебна мрежа по граждански и търговски дела (ОВ L 174, 27.6.2001 г., стр. 25).

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Дял I ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет и приложно поле

1. [...]

2. Дялове II и III¹¹ се прилагат за колективни производства, които се основават на националното законодателство, свързано с несъстоятелността.

Чрез дерогация от първа алинея, дял II и дял III не се прилагат за процедури по превантивно реструктуриране съгласно националното право, а дял II не се прилага за обезпечителни производства.

3. [...] Настоящата директива не се прилага [...] за [...] длъжници, **които са**[...]:

- а) застрахователни предприятия или презастрахователни предприятия съгласно определението в член 13, точки 1 и 4 от Директива 2009/138/ЕО на Европейския парламент и на Съвета;
- б) кредитни институции съгласно определението в член 4, параграф 1, точка 1 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета;
- в) инвестиционни посредници или предприятия за колективно инвестиране съгласно определението в член 4, параграф 1, точки 2 и 7 от Регламент (ЕС) № 575/2013;

¹¹ *Подлежи на промяна в зависимост от резултата от преговорите по дялове IV, VI и VII.*

- г) централни контрагенти съгласно определението в член 2, точка 1 от Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета;
- д) централни депозитари на ценни книжа съгласно определението в член 2, параграф 1, точка 1 от Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета;
- е) други финансови институции и субекти, посочени в член 1, параграф 1, първа алинея от Директива 2014/59/ЕС на Европейския парламент и на Съвета;
- ж) публични органи съгласно националното право;
- з) физически лица,[...] **които не са предприемачи [...]**.

4. [...]

5. **Държавите членки могат да изключат от обхвата на настоящата директива длъжниците, които са финансови субекти, различни от посочените в параграф 3, и предоставят финансови услуги, предмет на специални разпоредби, съгласно които националните надзорни органи или органи по реструктуриране разполагат с широки правомощия за намеса, сравними с правомощията по отношение на финансовите субекти, посочени в параграф 3. Държавите членки съобщават на Комисията тези специални разпоредби.**

Спешни мерки

- [1. Държавите членки могат да дерогират от правилата, установени в дял II и дялове IV – VII, при извънредни обстоятелства, произтичащи от природни бедствия, катастрофични събития или неблагоприятни климатични събития, или от значителни или внезапни промени в социално-икономическите условия на държавите членки, включително системна криза съгласно определението в член 2, параграф 1, точка 30 от Директива 2014/59/ЕС.**
- 2. Обхватът и срокът на всяка дерогация[...] съгласно параграф 1 е ограничен до строго необходимото за ограничаването, преодоляването или предотвратяването на значителни смущения в икономическите дейности.**
- 3. Когато държава членка предвижда дерогация по силата на параграф 1, тя уведомява Комисията. В това уведомление се уточняват:**

 - а) разпоредбите на настоящата директива, от които дерогират мерките;**
 - б) естеството и мащабът на извънредните обстоятелства, на които се основава дерогацията;**
 - в) срокът на дерогацията; и**
 - г) причините, поради които дерогацията се смята за изключително необходима за ограничаването, преодоляването или предотвратяването на значителни смущения в икономическите дейности.**

¹² Мястото на този член в текста не е окончателно и е възможно той да бъде преместен в дял IX. Точната формулировка на този член, особено по отношение на условията за дерогация и механизма за контрол, е предмет на допълнително обсъждане, като същевременно се вземе предвид и евентуалното им прилагане по отношение на дялове IV, VI и VII.

4. В срок от два месеца от уведомленията, посочени в параграф 3, Комисията одобрява или отхвърля съответните национални мерки, след като е проверила дали те могат да бъдат смятани или не за изключително необходими за ограничаването, преодоляването или предотвратяването на значителни смущения в икономическите дейности. При липса на решение на Комисията в предвидения срок националните разпоредби, посочени в параграф 3, се считат за одобрени.]

Член 2

Определения

1. За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

1[...]), „синдик“ означава всяко лице или орган, чиито функции включват една или повече от функциите, изброени в член 2, точка 5 от Регламент (ЕС) 2015/848 и в член 2, параграф 1, точка 12 от [...] Директива (ЕС) 2019/1023;

2[...]), „съд“ означава [...] съдебен орган на държава членка;

3[...]) [...]

4[...]), „[...] регистри на банковите сметки [...] и електронни системи за извличане на данни“ означава [...] централизирани автоматизирани механизми, като **централни регистри или централни електронни системи за извличане на данни**, [...] въведени в съответствие с **член 16, параграф 1 от Директива (ЕС) 2024/1640 на Европейския парламент и на Съвета [...]**¹³;

5[...]), „**централни регистри на действителните собственици**“ означава националните централни регистри [...], **които съхраняват информацията за действителните собственици, и системите за взаимно свързване на тези регистри**, посочени в **член 10 от Директива (ЕС) 2024/1640 на Европейския парламент и на Съвета [...]**;

6) „**информация за банкова сметка**“ означава информацията **съгласно изброяването** [...] в член 16, параграф 3 от Директива (ЕС) 2024/1640 на Европейския парламент и на Съвета;

7[...]), „**правно действие**“ означава, **за целите на дял II**, всяко **съзнателно** човешко поведение [...], което поражда правни последици;

8[...]) [...]

[...]

¹³ Директива (ЕС) 2024/1640 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2024 г. относно механизмите, които да бъдат въведени от държавите членки за предотвратяване на използването на финансовата система за целите на изпирането на пари или финансирането на тероризма, за изменение на Директива (ЕС) 2019/1937 и за изменение и отмяна на Директива (ЕС) 2015/849 (ОВ L ..., ELI: ...).

[...]16) „страна, тясно свързана с длъжника“ означава: [...]

а) за целите на дял II, следното:

i[...]) съпруга(та) или партньора(ката) на длъжника;

ii[...]) роднините по възходяща и низходяща линия и братята и сестрите на длъжника или на съпруга(та) или партньора(ката) **на длъжника**, както и съпрузите или партньорите на тези лица;

iii[...]) лицата, живеещи в домакинството на длъжника;

iv[...]) лицата с **достъп до непублична информация за делата на длъжника**, които [...] **имат възможност:**

а) да **контролират операциите на длъжника, включително когато работят за длъжника по трудов договор или имат трудови взаимоотношения с длъжника;** [...] или

б) да се **възползват от финансовото състояние на длъжника като [...]** **външни консултанти, счетоводители или одитори [...];**

v[...]) правните образувания, в които длъжникът или едно от лицата, посочени в подточки i) – iv) [...], е член на административните, управителните или надзорните органи или изпълнява задължения, които осигуряват достъп до непублична информация за делата на длъжника; [...]

Когато длъжникът е правно образувание, тясно свързаните страни включват по-специално:

- vi) всеки член на административните, управителните или надзорните органи на длъжника;
- vii) притежателите на собствен капитал с контролен дял в длъжника;
- viii) лицата [...], **които** изпълняват функции, подобни на тези, изпълнявани от лицата по подточка vi);
- ix[...])лицата, [...] **които** са тясно свързани в съответствие с [...] **подточки i) – iv)** с лицата, **посочени** [...] в подточки vi), vii), и viii) от настоящата алинея; [...]

б) [...]

2. За целите на настоящата директива понятията „несъстоятелност“ и „директори“ се тълкуват съгласно националното право.

Член 3

Релевантен момент във времето по отношение на тясната връзка

Моментът във времето за определяне на това дали дадена страна е тясно свързана с длъжника е:

- а) за целите на дял II – денят, в който правното действие, предмет на отменителен иск, е извършено, или **период в рамките на** три месеца преди извършването на правното действие;
- б) [...]

Член 3а

Национално право и минимална хармонизация

1. Държавите членки могат да приемат или да запазят законови актове в съответствие с правото на Съюза, които осигуряват по-голяма защита на кредиторите на несъстоятелността в сравнение с предвиденото съгласно дялове II и V [...] ¹⁴.
2. Държавите членки могат да приемат или да запазят законови актове, които улесняват достъпа на синдиците до информация за банкови сметки, съхранявана в техните национални регистри на банковите сметки и електронни системи за извличане на данни, до информация за действителните собственици и националните регистри и бази данни, в по-голяма степен от правилата, предвидени в дял III.

¹⁴ *Подлежи на промяна в зависимост от резултата от преговорите по дялове IV, VI и VII; всяко позоваване на тези дялове няма да бъде част от частичното споразумение по дялове II, III, V и VIII.*

Дял II

ОТМЕНИТЕЛНИ ИСКОВЕ¹⁵

Глава 1

Общи разпоредби [...]

Член 4

Общи предпоставки за отменителните искиове

Държавите членки гарантират, че правните действия, които са извършени преди образуването на производство по несъстоятелност във вреда на кредиторите на несъстоятелността, [...] **са нищожни, унищожяеми или неприложими** при условията, предвидени в глава 2 [...].

Член 5

[...]

¹⁵ В разпоредба в дял IX относно заключителните разпоредби би могло да се поясни, че дял II ще се прилага за правни действия, извършени след крайния срок за транспониране на директивата.

Глава 2

Специални условия [...]

Член 6

Преференции

1. Държавите членки гарантират, че **увреждащите** правни действия, които облагодетелстват кредитор или група кредитори чрез удовлетворяване[...] **или** обезпечаване, [...] **са нищожни, унищожяеми или неприложими**, ако са извършени:
- а) в срок от три месеца преди [...] **подаването на искането [...], което е довело до образуването на производството по несъстоятелност, или ако не е подадено официално искане, от датата на решението за започване на производство по несъстоятелност, [...] при условие [...] че длъжникът като цяло не е бил в състояние да плати своите [...] задължения при настъпването на техния падеж съгласно националното право; или**
 - б) след подаването на искането **или датата на решението, посочено в буква а), [...]** **и преди образуването на производство по несъстоятелност.**

[...]

2. Ако дължимо вземане на кредитор е било удовлетворено или обезпечено [...] надлежно [...], държавите членки гарантират, че [...] **увреждащо** правно действие [...] **е нищожно, унищожаемо или неприложимо**, [...] **най-малко когато:**

- а) са изпълнени условията, предвидени в параграф 1; и
- б) кредиторът е знаел, [...] че длъжникът **като цяло** не е бил в състояние да изпълни своите [...] задължения **при настъпването на техния падеж съгласно националното право**, [...] че е **било** подадено искане за образуване на производство по несъстоятелност **или, ако не е било подадено официално искане, че е било взето решение за започване на производство по несъстоятелност.**

За целите на [...] първа алинея, буква б) това знание се презюмира, ако кредиторът е бил страна, тясно свързана с длъжника. **Тази презумпция е оборима.**

3. Чрез дерогация от параграфи 1 и 2, държавите членки [...] **могат [...] да предвидят, че следните увреждащи правни действия [...] не са нищожни, унищожаеми или неприложими съгласно настоящата директива:**

- а) правните действия, извършвани пряко срещу справедливо възнаграждение в полза на [...] **активите на длъжника;**
- б) плащанията по менителници или чекове, когато правото, което урежда менителниците или чековете, изключва вземанията на получателя, произтичащи от менителницата или чека, срещу други длъжници по менителницата или чека, като например джиранти, издателя на менителницата или чека или платеща, ако [...] **платецът** откаже плащането на длъжника;
- в) правните действия, които не са предмет на отменителни иски в съответствие с Директива 98/26/ЕО и Директива 2002/47/ЕО; [...]

- г) **склучването на споразумения за нетиране, включително приключващо нетиране, на финансовите пазари, енергийните пазари или други стокови пазари, както и правните действия в подкрепа на функционирането на такива споразумения.**

За целите на [...] първа алинея, буква б), **държавите членки гарантират, че сумата, платена по менителницата или чека [...], се възстановява от последния джирант или, ако последният е поставил джирото върху менителницата за сметка на трета страна, от тази страна, ако последният джирант или третата страна са знаели [...], че длъжникът като цяло не е бил в състояние да плати своите задължения с настъпил падеж или че към момента на джиросване на менителницата или на предприемане на действия тя да бъде джиросана е [...] било подадено искане за образуване на производство по несъстоятелност. [...] Това знание [...] се презюмира, ако последният джирант или третата страна са били страна, тясно свързана с длъжника.**

Член 7

Правни действия, за които не е получено **възнаграждение** или е **получено** [...] явно неподходящо възнаграждение

1. **Държавите членки гарантират, че правните действия на длъжника, за които не е получено възнаграждение или е получено явно неподходящо възнаграждение [...], са [...] нищожни, унищожяеми или неприложими, когато са извършени в срок от [...] една година преди [...] подаването на искането, [...] което е довело до образуването на производството по несъстоятелност, или ако не е подадено официално искане, от датата на решението за започване на производство по несъстоятелност, или след подаването на такова искане и преди образуването на производството по несъстоятелност.**

Държавите членки могат да предвидят, че обстоятелството, че обогатяването, произтичащо от обявеното за нищожно правно действие, вече не е собственост на страната, получила полза от това правно действие, може да бъде приведено като аргумент, ако тази страна не е познавала обстоятелствата, на които се основава отменителният иск.

2. Параграф 1 не се прилага за подаръци и дарения със символична стойност.

[...]

Член 8

Правни действия, които са умишлено във вреда на кредиторите

[...] Държавите членки гарантират, че правните действия, чрез които длъжникът умишлено е причинил вреда на кредиторите на несъстоятелността, [...] **са нищожни, унищожяеми или неприложими**, когато са изпълнени следните две условия:

- а) тези действия са извършени или в срок от [...] **две години преди [...] подаването на искането, което е довело до [...] образуването на производството по несъстоятелност, или ако не подадено официално искане, от датата на решението за започване на производство по несъстоятелност, или след подаването на такова искане и преди образуването на производството по несъстоятелност;**
- б) другата страна по правното действие е знаела [...] за намерението на длъжника да причини [...] вреда на кредиторите на несъстоятелността.

За целите на [...] първа алинея, буква б) това знание се презюмира, ако другата страна по правното действие е била страна, тясно свързана с длъжника. Тази презумпция е оборима.

[...]

Глава 3

Последици от отменителните искове

Член 9

Общи последици

1. Държавите членки гарантират, че вземанията, правата или задълженията, произтичащи от правни действия, **които са нищожни, чиято унищожаемост е била предявена или са били счетени за неприложими** съгласно глава 2 [...], **не могат** да бъдат използвани за удовлетворяване от съответната маса на несъстоятелността.
2. Държавите членки гарантират, че страната, получила полза от правното действие, което [...] е нищожно, чиято унищожаемост е била предявена или е било счетено за неприложимо, е задължена да върне облагите, получени в натура, или тяхната парична равностойност.

[...]
3. [...]

4. Държавите членки гарантират, че вземане [...] за връщане на облагите, получени в натура, или тяхната парична равностойност съгласно параграф 2 [...], може да бъде прехвърлено на кредитор или на трета страна съгласно правилата, уреждащи управлението на масата на несъстоятелността на длъжника.
5. Държавите членки гарантират, че страната, която е била задължена да [...] върне [...] облагите, получени в натура, или тяхната парична равностойност съгласно параграф 2 [...], не може да [...] компенсира това задължение с вземанията си, които в противен случай трябва да търси в производството по несъстоятелност [...].
6. Настоящият член не засяга исковете, уредени от [...] гражданското и търговското право, за обезщетение за вреди, претърпени от кредиторите в резултат на правно действие, което [...] е нищожно, унищожавемо или неприложимо.

Член 10

Последици за страната [...], която е получила полза от правното действие, което е нищожно, унищожавемо или неприложимо

[...] Държавите членки гарантират, че ако и доколкото страната [...], която е получила полза от правното действие, което [...] е нищожно, унищожавемо или неприложимо, върне облагите, получени в натура, или тяхната парична равностойност в съответствие с член 9, [...] всяко вземане на тази страна, удовлетворено чрез това правно действие, се възстановява в съответствие с националното право.

[...]

Член 11

Отговорност на трети лица

1. Държавите членки гарантират, че [...] членове 9 и 10 са [...] **приложими по отношение на всеки** наследник или друг универсален правоприемник на страната, [...] **която** е получила полза от правното действие, което е [...] **нищожно, унищожяемо или неприложимо. Обхватът на отговорността на наследниците се урежда от националното право.**
2. Държавите членки гарантират, че [...] член 9 [...] е [...] **приложим по отношение на** всеки отделен правоприемник на другата страна по правно действие, което е [...] **нищожно, унищожяемо или неприложимо**, [...] ако [...] [...] правоприемникът е знаел[...] за обстоятелствата, на които се основава отменителният иск.

[...]

Член 12

Връзка с други инструменти

1. [...] Настоящият дял [...] не засяга директиви 98/26/ЕО, 2002/47/ЕО [...] и (ЕС) 2019/1023.
2. **Когато по време на производство по превантивно реструктуриране съгласно Директива (ЕС) 2019/1023 длъжникът не е в състояние да изплати своите задължения при настъпването на техния падеж и ползите от спирането са запазени в съответствие с член 7, параграф 3 от посочената директива, държавите членки могат да предвидят, че по отношение на правните действия, извършени по време на спирането, знанието на дадена страна, че длъжникът като цяло не е бил в състояние да изплати своите задължения при настъпването на техния падеж в съответствие с националното право, не води до отменителни искове съгласно член 6, параграф 2 от настоящата директива.**

[...]

Дял III

ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА АКТИВИ, ПРИНАДЛЕЖАЩИ КЪМ МАСАТА НА НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТТА

Глава 1

Достъп [...] на определени съдилища и органи до информация за банкови сметки

Член 13

Определени съдилища и органи

1. Всяка държава членка определя [...] съдилища или **административни органи** [...] като [...] **оправомощени** да имат достъп до и да правят справки в нейния национален [...] **регистър** на банковите сметки и електронни системи за извличане на данни [...] („определени съдилища или **органи**“).
2. Всяка държава членка уведомява Комисията за определените от нея съдилища **или органи** до ... [...] **30 месеца от датата на влизане в сила на настоящата директива**¹⁶ [...], както и за всякакви **промени** в тях. Комисията публикува уведомленията на [...] **европейския портал за електронно правосъдие**.

¹⁶ Крайният срок за уведомяване следва да бъде 6 месеца след крайния срок за транспониране. В случай че двугодишният срок за транспониране, определен понастоящем в член 71, параграф 1, се промени, този 30-месечен срок следва да бъде съответно изменен.

Достъп до информация за банковите сметки и търсене на такава информация от страна на определените съдилища и органи

1. Държавите членки гарантират, че[...] определените съдилища **или органи** имат правомощието за достъп и търсене, пряко и незабавно, на информация за банковите сметки [...], когато са изпълнени следните условия:
 - а) **синдикът, назначен по текущо производство по несъстоятелност, включително обезпечително производство, изисква информация за банковите сметки; и**
 - б) [...] **информацията за банковите сметки е необходима за целите на идентифицирането и проследяването на активи, принадлежащи към масата на несъстоятелността [...] в това производство, както и [...] на активи, които са предмет на отменителни иски.**
2. **За улесняване на трансграничния достъп**, държавите членки гарантират, че [...] определените съдилища **или органи** имат правомощието за достъп до и търсене, пряко и незабавно, на информация за банковите сметки в други държави членки, достъпна чрез **системата за взаимосвързаност** на регистрите на банковите сметки (система за взаимосвързаност на РБС) [...], **посочена в член [...] 16, параграф 6 от Директива (ЕС) 2024/1640 на Европейския парламент и на Съвета¹⁷ [...], когато са изпълнени следните условия:[...]**

¹⁷ Директива (ЕС) 2024/1640 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2024 г. относно механизмите, които да бъдат въведени от държавите членки за предотвратяване на използването на финансовата система за целите на изпирането на пари или финансирането на тероризма, за изменение на Директива (ЕС) 2019/1937 и за изменение и отмяна на Директива (ЕС) 2015/849 (ОВ L, 2024/1640, 19.6.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1640/oj>).

- а) **синдикът, назначен по текущо производство по несъстоятелност, включително обезпечително производство, изисква информация за банковите сметки в други държави членки; и**
- б) [...] **информацията за банковите сметки е необходима за целите на идентифицирането и проследяването на активи, принадлежащи към масата на несъстоятелността на длъжника [...] в това производство, както и [...] на активи, които са предмет на отменителни иски.**
3. [...] **Информацията в допълнение към посочената в параграфи 1 и 2, която държавите членки [...] считат за съществена и включват в [...] регистрите на банковите сметки и електронните системи за извличане на данни [...] съгласно член [...] 16, параграф 5 от Директива (ЕС) 2024/1640, не е достъпна и не позволява търсене от определените съдилища или [...] органи.**
- За. **Държавите членки гарантират, че определените съдилища или органи, посочени в член 13, или други компетентни съдилища или органи проверяват дали условията, предвидени в параграфи 1 и 2, са изпълнени. Ако тези условия са изпълнени, държавите членки гарантират, че определените съдилища или органи предават съответната информация за банковите сметки, получена в резултат на достъпа и търсенето съгласно параграфи 1 и 2, на синдика, който я е поискал.**
36. **Достъпът и търсенето съгласно настоящия член не засягат националните процесуални гаранции и правилата на Съюза и националните правила за защита на личните данни. Държавите членки гарантират, че информацията за банковите сметки, получена съгласно параграфи 1 и 2, се обработва, включително от синдици, само за целите, за които е получена.**

- Зв. Държавите членки гарантират, че при обработването на информация за банковите сметки, получена съгласно параграфи 1 и 2, синдиците въвеждат подходящи вътрешни процедури за адекватно управление на поверителната информация.
4. За целите на параграфи 1 и 2 достъпът и търсенето на информация за банковите сметки се считат за преки и незабавни, наред с другото, когато националните органи, управляващи [...] централизираните регистри на банковите сметки и електронните системи за извличане на данни, предават бързо на определените съдилища или органи информацията за банковите сметки чрез автоматизиран механизъм, при условие че никоя посредническа институция не може да окаже въздействие върху исканите данни или информацията, която трябва да бъде предоставена.

Член 15

Условия за достъп до информация за банковите сметки и [...] търсене на такава информация от страна на определените съдилища и органи

1. Държавите членки гарантират, че [...] достъпът и търсенето на информация за банковите сметки в съответствие с член 14 се извършват само за всеки отделен случай от служителите на всяко определено съдилище или орган, които са специално назначени и оправомощени да изпълняват тези задачи.
2. Държавите членки гарантират, че:
 - а) служителите, посочени в параграф 1 [...], съблюдават високи професионални стандарти по отношение на поверителността и защитата на данните и че [...] са с висока почтеност и [...] подходящи умения;
 - б) са въведени технически и организационни мерки, за да се гарантира сигурността на данните в съответствие с високи технологични стандарти за целите на упражняването от определените съдилища и органи на правомощието за достъп до и търсене на информация за банкови сметки в съответствие с член 14.

Наблюдение на достъпа до информация за банковите сметки и търсенето на такава информация от страна на определените съдилища и органи

1. Държавите членки предвиждат, че органите, управляващи [...] **регистрите на банковите сметки и електронните системи за извличане на данни**, гарантират, че се съхраняват записи за всеки достъп и търсене на информация за банковите сметки от страна на определените съдилища **или органи**. Тези записи съдържат по-специално информация за следното:
 - а) референтен номер на преписката;
 - б) датата и часа на запитването или търсенето;
 - в) вида на данните, използвани за извършване на запитването или търсенето;
 - г) уникалните идентификатори на резултатите;
 - д) наименованието на определения съд **или орган, който упражнява правото на достъп или прави проверка в регистъра или електронната система за извличане на данни [...]**;
 - е) уникалния идентификатор на потребител на служителя на определения съд **или орган, който е отправил запитването [...]**, и когато е приложимо, на съдията **или служителя, който е разпоредил запитването или търсенето, и [...] когато информацията е налична, [...] на отправилния искането синдик**.
2. Органите, управляващи [...] **регистрите на банковите сметки и електронните системи за извличане на данни [...]**, проверяват редовно записите, посочени в параграф 1.

3. Записите, посочени в параграф 1, се използват само [...] **за наблюдение** [...] на спазването на настоящата директива и на приложимото [...] **право** [...] на Съюза в областта на защитата на данните. [...] Записите се защитават с подходящи мерки срещу неразрешен достъп и се заличават пет години след създаването им, освен ако са необходими за процедури за наблюдение, които са в ход.

Глава 2

Достъп на синдиците до информация относно действителните собственици

Член 17

Достъп на синдиците до информация относно действителните собственици

[...] Държавите членки гарантират, че [...] [...] **за целите на** идентифицирането и проследяването на активи, които са от значение за производството по несъстоятелност, за което са назначени, **синдиците** имат своевременен достъп до **следната** информация [...] **относно действителните собственици на правни образувания и на правни форми, съхранявана във взаимосвързаните централни регистри за действителните собственици, и че такъв достъп се предоставя, без съответното образувание, правна форма или действителен собственик да бъдат предупреждавани за това:**

- а) **името на действителния собственик;**

- б) месеца и годината на раждане на действителния собственик;**
- в) държавата на пребиваване и гражданството или гражданствата на действителния собственик;**
- г) за действителните собственици на правни образувания – естеството и размера на притежаваните права;**
- д) за действителните собственици на изрична доверителна собственост или сходни правни форми – естеството на тяхната действителна собственост.**

[...]

Глава 3

Достъп на синдиците до националните [...] регистри и бази данни

Член 18

Достъп на синдиците до националните [...] регистри и бази данни

1. Държавите членки гарантират, че синдиците, независимо от държавата членка, в която [...] са назначени, имат пряк и бърз достъп до [...] информацията, необходима за целите на идентифицирането и проследяването на активи, принадлежащи към масата на несъстоятелността на длъжника, както и на активи, предмет на отменителни иски, която се съхранява в съществуващите национални [...] регистри и бази данни, изброени в приложението [...], в съответствие с условията, предвидени в националното право.
2. По отношение на достъпа до националните [...] регистри и бази данни, изброени в приложението, [...] държавите членки [...] гарантират, че синдиците, назначени в друга държава членка, не подлежат на условия за достъп, които са [...] по-неблагоприятни от тези [...], приложими по отношение на назначените във въпросната държава членка синдици.
3. Държавите членки изпращат на Комисията списъците на националните регистри и бази данни, посочени в параграф 1, в срок до ... [30 месеца от датата на влизане в сила на настоящата директива]¹⁸ и я уведомяват за всички промени в тях.

Комисията публикува тези списъци на европейския портал за електронно правосъдие.

¹⁸ Крайният срок за уведомяване следва да бъде 6 месеца след крайния срок за транспониране. В случай че двугодишният срок за транспониране, определен понастоящем в член 71, параграф 1, се промени, този 30-месечен срок следва да бъде съответно изменен.

Глава 4

Достъп на синдиците до съдилищата

Член 18a

Достъп на синдиците до съдилищата

По отношение на правото за образуване на производство или явяване пред съдилища или органи за предявяване на вземания по активи в интерес на масата на несъстоятелността, държавите членки гарантират, че синдиците, назначени в друга държава членка, не подлежат на условия, които са по-неблагоприятни от тези, приложими по отношение на назначените във въпросната държава членка синдици.

Дял V

ЗАДЪЛЖЕНИЕ НА ДИРЕКТОРИТЕ [...]

Член 36

Задължения[...] на директорите

1. Държавите членки гарантират, че когато [...] **дружество** изпадне в несъстоятелност[...] **съгласно националното право**, неговите директори [...] **имат задължението** да подадат искане за образуване на производство по несъстоятелност, **с изключение на производство по превантивно реструктуриране. В държавите членки, в които се прилага Регламент (ЕС) 2015/848, задължението за подаване на искане за образуване на производство по несъстоятелност се отнася до производствата, изброени в приложение А към посочения регламент, с изключение на производството по превантивно реструктуриране.**
2. Исканията, посочени в параграф 1, се подават до [...] съда или органа, който е компетентен да образува производство по несъстоятелност [...] в срок от 3 месеца след като [...] директорите са **узнали** или в който разумно **се очаква** [...] [...] да са знаели, [...] че [...] **дружеството е неплатежоспособно съгласно националното право.**

Член 36а

Неприлагане или спиране на изпълнението на задължението за подаване на искане за образуване на производство по несъстоятелност

- 1а. Държавите членки могат да предвидят, че задължението, посочено в член 36, параграф 1, не се прилага за директори, които са физически лица и носят лична отговорност за всички задължения на дружеството.
2. [...] ¹⁹.
- 2а. Държавите членки могат да предвидят, че задължението, посочено в член 36, параграф 1, може да бъде изпълнено посредством информиране на обществеността за несъстоятелността на дружеството чрез уведомление в публичен регистър най-късно в срока, посочен в член 36, параграф 2, за да се гарантира, че кредиторите могат да поискат образуването на производство по несъстоятелност.
3. Държавите членки могат да предвидят, че задължението, посочено в член 36, параграф 1, се преустановява, ако директорите вземат мерки, предназначени да се избегнат вредите за кредиторите на дружеството в несъстоятелност и да се осигури ниво на защита на кредиторите на несъстоятелността, което е равностойно на защитата, осигурявана със задължението, посочено в член 36, параграф 1.

¹⁹ Тъй като дял IV все още е в процес на договаряне, председателството предлага позоваването на производството по предварително договорена продажба в дял IV да бъде финализирано едва след като стане известен окончателният текст на дял IV. Този елемент от настоящия член няма да бъде част от предвидения частичен общ подход.

[...] [...]Гражданска отговорност на директорите

1. Държавите членки гарантират, че **директорите на дружество в несъстоятелност [...]** носят отговорност, **в съответствие с националното право, за вредите, [...] причинени на кредиторите в резултат на неспазването от тяхна страна на задължението, посочено в [...]** член 36.

2. [...]

Ако държавите членки са се възползвали от предвидената в член 36а, параграф 3 възможност, те гарантират, че директорите, които предприемат посочените в член 36а, параграф 3 мерки, носят отговорност в съответствие с националното право за всички вреди, причинени на кредиторите, които не биха били причинени, ако е било поискано образуването на производство по несъстоятелност в съответствие с член 36.

Държавите членки могат да предвидят, че такава отговорност се изключва, когато и доколкото директорите могат да докажат, въз основа на обективни обстоятелства, че би могло разумно да се очаква предприетите мерки да предотвратят вреди за кредиторите, като гарантират ниво на защита на кредиторите на несъстоятелността, което е равностойно на защитата, осигурена от посоченото в член 36, параграф 1 задължение.

Член 37a

Връзка с други инструменти

1. Разпоредбите на настоящия дял не засягат националните актове за транспониране на член 7 от Директива (ЕС) 2019/1023.

[...]

Дял VIII

МЕРКИ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА ПРОЗРАЧНОСТТА НА НАЦИОНАЛНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО В ОБЛАСТТА НА НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТТА

Член 68

Основен информационен документ

1. Без да се засяга параграф 10, държавите членки предоставят на Комисията, [...] чрез европейския портал за електронно правосъдие, основен информационен документ относно някои елементи от националното законодателство относно производството по несъстоятелност („основен информационен документ”).
2. Съдържанието на основния информационен документ [...] е **кратко**, точно, ясно и [...] **нетехническо** и представя [...] **информацията** [...] **фактологически**. [...]
3. Основният информационен документ[...]

се изготвя и представя на Комисията на един от официалните езици на институциите на Съюза до ... [30²⁰ [...] месеца [...] от датата на влизане в сила на настоящата директива];

²⁰ Крайният срок за уведомяване следва да бъде 6 месеца след крайния срок за транспониране. В случай че двугодишният срок за транспониране, определен понастоящем в член 71, параграф 1, се промени, този 30-месечен срок следва да бъде съответно изменен.

[...]

4. Основният информационен документ [...] **включва** следните раздели в следния ред:
- а) условията за образуването на производство по несъстоятелност;
 - б) правилата относно предявяването, проверката и приемането на вземанията;
 - в) правилата, уреждащи реда на вземанията на кредиторите и разпределението на постъпленията от осребряването на активите, произтичащо от производството по несъстоятелност;
 - г) докладваната средна продължителност на производствата по несъстоятелност, посочена в член 29, параграф 1, буква б) от Директива (ЕС) 2019/1023²¹.
5. Разделът, посочен в параграф [...], буква а), **включва** [...]:
- а) списък на лицата, които могат да поискат образуване на производство по несъстоятелност;
 - б) списък на условията, които задействат образуването на производство по несъстоятелност;
 - в) **как и** къде [...] да бъде **подадено** [...] искане за образуване на производство по несъстоятелност [...];
 - г) как и кога длъжникът се уведомява за **решението дали да бъде** образувано [...] производство по несъстоятелност.

²¹ Директива (ЕС) 2019/1023 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. за рамките за превантивно реструктуриране, за опрощаването на задължения и забраната за осъществяване на дейност, за мерките за повишаване на ефективността на производствата по реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения и за изменение на Директива (ЕС) 2017/1132 (ОВ L 172, 26.6.2019 г., стр. 18).

6. Разделът, посочен в параграф [...]4[...], буква б), **включва**:

- а) списък на лицата, които могат да предявят вземане;
- б) списък на условията [...] **за** предявяване на [...] вземане;
- в) срока [...] **за предявяване** на вземане;
- г) [...] **как да се получи** формулярът [...] **за предявяване** на вземане, [...] **ако** е приложимо;
- д) как и къде да се предяви вземане;
- е) как се проверява и удостоверява вземането.

7. [...]

8. Държавите членки актуализират информацията, посочена в параграф 4, в срок от **един** [...] месец [...] **от** влизането в сила на [...] **всички** съответни изменения в националното право. Основният информационен документ съдържа следната декларация:

„Настоящият основен информационен документ е достоверен към ... [датата на предаване на информацията на Комисията или датата на актуализирането]“.

- 8а.** Комисията [...] **гарантира**, че основният информационен документ [...] е [...] **достъпен за обществеността на [...] английски, френски и немски език и на оригиналния език, ако е различен, [...] на европейския портал за електронно правосъдие в раздела за несъстоятелност/фалит за всяка държава членка.**
9. На Комисията се предоставя правомощието да променя формата на основния информационен документ [...] чрез актове за изпълнение. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 69, параграф 2.
- 10. Държавите членки, в които е приложим Регламент (ЕС) 2015/848, предоставят основния информационен документ, посочен в параграф 1 от настоящия член, чрез Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела, създадена с Решение 2001/470/ЕО на Съвета²², по начин, който е в съответствие с член 86 от посочения регламент.**

[...]

²² **Решение 2001/470/ЕО на Съвета от 28 май 2001 г. за създаване на Европейска съдебна мрежа по граждански и търговски дела (ОВ L 174, 27.6.2001 г., стр. 25).**

Национални [...] регистри и бази данни на активите, посочени в член 18

1. Кадастрални регистри;
2. Поземлени регистри;
3. Регистри на движимо имущество, включително регистри на превозни средства, кораби и въздухоплавателни средства, **когато правата на собственост са вписани в такива регистри [...]**;
4. Регистър на даренията;
5. Ипотечни регистри;
6. **Регистри или бази данни, съдържащи информация относно собствеността на ценни книжа, като централни депозитари на ценни книжа съгласно определението в член 2 от Регламент (ЕС) № 909/2014[...]**;
7. Регистри на залозите, включително лизингови споразумения и споразумения за покупко-продажба със запазване на правото на собственост;
8. Регистри, съдържащи актове за изземване на имущество;
9. [...]
10. Регистри на правата върху интелектуалната собственост, включително регистри на патенти и търговски марки.
11. [...]
12. [...]